

Martina Venglářová

Problematické situace v péči o seniory

Příručka pro zdravotnické a sociální
pracovníky

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude **trestně stíháno**.

Používání elektronické verze knihy je umožněno jen osobě, která ji legálně nabyla a jen pro její osobní a vnitřní potřeby v rozsahu stanoveném autorským zákonem. Elektronická kniha je datový soubor, který lze užívat pouze v takové formě, v jaké jej lze stáhnout s portálu. Jakékoliv neoprávněné užití elektronické knihy nebo její části, spočívající např. v kopírování, úpravách, prodeji, pronajímání, půjčování, sdělování veřejnosti nebo jakémkoliv druhu obchodování nebo neobchodního šíření je zakázáno! Zejména je zakázána jakákoliv konverze datového souboru nebo extrakce části nebo celého textu, umísťování textu na servery, ze kterých je možno tento soubor dále stahovat, přitom není rozhodující, kdo takovéto sdílení umožnil. Je zakázáno sdělování údajů o uživatelském účtu jiným osobám, zasahování do technických prostředků, které chrání elektronickou knihu, případně omezují rozsah jejího užití. Uživatel také není oprávněn jakkoliv testovat, zkoušet či obcházet technické zabezpečení elektronické knihy.

Copyright © Grada Publishing, a.s.

PhDr. Martina Venglářová

PROBLEMATICKÉ SITUACE V PÉČI O SENIORY

Průručka pro zdravotnické a sociální pracovníky

Recenze:

MUDr. Richard Krombholz

© Grada Publishing, a.s., 2007

Cover Photo © profimedia.cz, 2007

Obrázky č. 1, 3 použity se svolením Ing. Václava Jaroše.

Obrázek č. 7 použit se svolením MUDr. Tamary Tošnerové.

Obrázky č. 2, 4, 5, 6 dodala autorka.

Vydala Grada Publishing, a.s.

U Průhonu 22, Praha 7

jako svou 3015. publikaci.

Odpovědný redaktor Jan Lomíček

Sazba a zlom Linda Marečková

Počet stran 96

Vydání 1., Praha 2007

Vytiskly Tiskárny Havlíčkův Brod, a. s.,

Husova 1881, Havlíčkův Brod

Kniha vychází za podpory grantu IGA MZ ČR 8102-3 Kvalita života starších nemocných s demencí.

Názvy produktů, firem apod. použité v knize mohou být ochrannými známkami nebo registrovanými ochrannými známkami příslušných vlastníků, což není zvláštním způsobem vyznačeno.

Postupy a příklady v této knize, rovněž tak informace o lécích, jejich formách, dávkování a aplikaci jsou sestaveny s nejlepším vědomím autorky. Z jejich praktického uplatnění však pro autorku ani pro nakladatelství nevyplývají žádné právní důsledky.

Všechna práva vyhrazena. Tato kniha ani její část nesmí být žádným způsobem reprodukovány, ukládány či rozšiřovány bez písemného souhlasu nakladatelství.

ISBN 978-80-247-2170-5 (tištěná verze)

ISBN 978-80-247-6497-9 (elektronická verze ve formátu PDF)

© Grada Publishing, a.s. 2011

Obsah

Úvod	9
1 Krajina stáří.	11
1.1 Projevy stáří – změny v životě seniora	15
2 Duševní poruchy ve stáří	18
2.1 Depresivní syndrom	18
2.2 Organické duševní poruchy.	23
2.3 Delirium nasedající na demenci	34
3 Problematické chování na podkladě organických poruch ve stáří. .	38
3.1 Modely vzniku problematického chování	38
3.2 Formy nevhodného chování	41
3.3 Možnosti pozitivního působení na nevhodné chování	44
3.3.1 Farmakoterapie	44
3.3.2 Nefarmakologické postupy zvládání problematického chování.	46
3.4 Použití restrikcí při zvládání mimořádných situací.	52
4 Praktické postupy zvládání problémových situací.	56
4.1 Agresivita	56
4.2 Toulání.	59
4.3 Paranoidita.	60
4.4 Noční neklid	62
4.5 Modelový postup řešení	62
5 Sexualita seniorů	65
5.1 Změny sexuality ve stáří	67
5.2 Poruchy v sexuálním životě	69
5.3 Sexualita seniorů v ústavní péči	69
6 Komunikace se seniorem	74
6.1 Komunikační bariéry.	74
6.2 Specifické obtíže	75
6.3 Problematické situace a jejich možné řešení.	77
7 Zátěž pracovníků v přímé péči.	80
7.1 Syndrom vyhoření.	80
7.2 Úskalí pomáhajících profesí	81

7.3	Základní předpoklady pro vznik syndromu vyhoření	82
7.4	Co můžeme pro sebe udělat?	83
8	Supervize v zařízení sociální péče	86
8.1	Supervizor	86
8.2	Formy supervize	87
8.3	Balintovská skupina	88
8.4	Časté zakázky na supervizi v zařízeních pečujících o seniory	88
9	Etické aspekty ústavní péče o seniory (Mgr. Marie Hronová)	90
9.1	Kritéria kvalitní ústavní péče	90

Poděkování

Na prvním místě bych chtěla poděkovat sestrám a pečovatelkám, pečovatelům i sociálním pracovníkům. Mám možnost se setkávat s lidmi, kteří se dennodenně věnují péči o seniory. Není to jednoduché ani příliš oceňované. Při našich setkáních při supervizích, na seminářích nebo i „jen tak“ jsem poslouchala jejich zkušenosti, obtíže při práci. Pro jejich potřeby vznikla tato publikace.

Děkuji MUDr. Tamaře Tošnerové, milé kolegyni v boji za dobrou a lidskou péči o seniory. Rovněž jí děkuji za fotografie, kterými ilustruji tuto knihu. Krásné fotografie poskytl ředitel Domova seniorů v Onšově.

Dík patří nakladatelství Grada Publishing, Mgr. Janě Heřmanové a všem, kteří stojí za vydáním publikace. Před dokončením jsem velmi uvítala pomoc recenzenta, člověka velmi zkušeného v oblasti gerontopsychiatrie, primáře MUDr. Richarda Krombholze.

Sběr materiálů k publikaci probíhal za podpory grantové agentury IGA, č. grantu IGA MZ ČR 8102-3 Kvalita života starších nemocných s demencí.

Na závěr děkuji svým blízkým, že to se mnou vydrží vždy, když jsem duchem u svých kolegů, klientů a knih.

Úvod

Práce s klienty v zařízeních sociální péče nebo s pacienty ve zdravotnických zařízeních prochází mnoha změnami. Mění se tradiční pojetí rolí pomáhajících, hledají se nové cesty, které směřují k větší autonomii klientů. Na pracovníky je kladen velký nárok, poskytují péči nesmírně rozmanité skupině klientů, počínaje plně samostatnými obyvateli domovů, konče klienty na specializovaných odděleních, např. pacienty s Alzheimerovou chorobou. Publikace zachycuje problémy běžné praxe. Snaží se nabídnout možnosti vzniku problematických aspektů v péči o klienty sociálních a zdravotnických zařízení. Nenabízí jejich léčbu, ale možnosti zvládnout situace, najít cestu ke klientovi, omezit negativní vliv na ostatní.

Velký důraz je kladen na nedirektivní, otevřený přístup ke klientům. Některé situace lze předvídat a zaujmout opatření, která snižují jejich výskyt. Například jde o prevenci pádů, rozpoznání delirantních stavů.

Najdete zde základní pravidla, která pomáhají orientovat se v náročných situacích a zvolit vhodnou strategii postupu. Publikace nenahrazuje učebnice, je spíše manuálem pro širokou odbornou veřejnost.

